

‘भक्तपुर नगरपालिकामा जन प्रतिनिधिहरूको १०० दिन’ कार्यक्रममा नगर प्रमुख सुनिल प्रजापतिको मन्तव्यसहितको प्रतिवेदन

भक्तपुर नगरपालिकामा हामी निर्वाचित भएर सपथ ग्रहण गरेको आज १०० दिन पुग्यो । २०७४ वैशाख ३१ गते सम्पन्न निर्वाचनमा निर्वाचित भएर जेठ ७ गते हामीले सपथ ग्रहण गन्यौं । सर्वप्रथम हामीलाई अत्याधिक मत दिएर विजयी गराउने सम्पूर्ण भक्तपुरवासी मतदाता दाजुभाइ तथा दिदी बहिनीहरूमा हार्दिक कृतज्ञता ज्ञापन गर्दछू । यस अवधिमा नगरको विकासको लागि जनप्रतिनिधिहरूलाई आ-आफ्नो क्षेत्रबाट अमूल्य सल्लाह र सुभावहरू दिएर सहयोग गर्नुहुने सबै तह र तमाम जन समुदायलाई म नगरपालिकाको तर्फबाट हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्दछू ।

भक्तपुर नगरपालिका नगरवासीहरूको साभा संस्था हो । भक्तपुर नगरलाई सफा र सुन्दर बनाई पर्यटकहरूको गन्तव्य स्थल बनाउने, ज्ञान विज्ञानको केन्द्र बनाउने र नेपालकै एक उदाहरणीय नगरको रूपमा विकास गर्ने हाम्रो संकल्प हो । ईमानदारीपूर्वक देश र जनताको सेवा गर्नु नै राजनीति हो भन्ने मान्यताबाट दीक्षित हामी जनप्रतिनिधिहरूको देश र जनताको हितमा काम गर्नु बाहेक अर्को कुनै स्वार्थ छैन ।

जनप्रतिनिधिहरू जनताका हरेक समस्या छलफलबाटै दुङ्घाउन चाहन्छन् । स-साना विषयमा विवाद हुँदा जनताको समय र सम्पत्ति नास हुने र त्यसबाट कसैको पनि हित नहुनेबारे हामी जनप्रतिनिधिहरू अत्यन्त सचेत छौं । अंशवण्डा, सम्बन्ध विच्छेद, लेनदेन, हक-बेहक जस्ता विषयका विवादहरू र मुद्दा मामिलाहरू जनप्रतिनिधिहरूकै पहलमा स्थानीय स्तरमै मिलाउने प्रयास गर्दैछौं । जनप्रतिनिधिहरूको सहयोगको भावनामाथि शंका गर्नेहरू पनि नभएका होइनन् । केही असन्तुष्ट पक्षहरूले जनप्रतिनिधिहरूको स्वच्छ भावनामाथि लान्छना लगाउने गरेको तीतो यथार्थ पनि हामीले अनुभव गरेका छौं ।

पार्टी घोषणापत्र नै नेपाल मजदुर किसान पार्टीका जनप्रतिनिधिहरूको काम गर्ने मार्गचित्र हो । निर्वाचनको बेला जनतालाई दिइएको बचनअनुसार हामीले कार्य थालनी गन्यौं । २०७४ असार २९, ३० र ३१ गते सम्पन्न भक्तपुर न.पा.को पहिलो नगरसभाले रु. १ अर्ब ५ करोड ५५ लाखको बजेट पारित गन्यो । भक्तपुर नगरपालिकाको आ.व. २०७४/०७५ को बजेट निर्माण सम्बन्धमा नगरपालिकाले नगरका किसान, मजदुर, महिला, शिक्षक, व्यापारी, बुद्धिजीवीलगायत विभिन्न समुदायसित असार ७ गतेदेखि १२

गतेसम्म सुभाव संकलन गरेको थियो । नगरसभाले नगरपालिका कार्य संचालन कार्यविधि २०७४, नवसापास सम्बन्धी संक्षिप्त कार्यविधि २०७४, बैठक संचालन कार्यविधि २०७४ र जनप्रतिनिधिहरूले पालना गर्नुपर्ने आचार संहिता २०७४ पारित गन्यो । तिनै कार्यविधिअनुसार भक्तपुर न.पा.ले कार्य गर्दै आएको छ ।

महत्त्वपूर्ण बैठक तथा भेटघाट

- ◆ जेठ १० गते नपाका पदाधिकारीहरू र मेलम्ची खानेपानी आयोजना अन्तर्गतको आयोजना कार्यान्वयन निर्देशनालय (पीआईडी) परामर्शदाता समूहका बरिष्ठ इन्जिनियर दुष्टिराज दाहाल, समाजशास्त्रीहरू मुकुप्ड अर्याल र मिन दाहालसित हनुमन्ते खोलाको सुधारबारे छलफल भयो ।
- ◆ २०७४ जेठ १२ गते जिल्लास्थित सम्पूर्ण सरकारी कार्यालयहरूलाई नगरपालिकाको स्वीकृति नलिई घर, टहरा वा कुनै संरचना निर्माण नगर्न पत्राचार गरियो । २०७४ जेठ २१ गते जिल्लास्थित सम्पूर्ण कार्यालय प्रमुखहरूको उपस्थितिमा छलफल कार्यक्रम सम्पन्न भयो ।
- ◆ २०७४ जेठ २२ गते सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरणको विषयमा नेपाल बैंक, कृषि विकास बैंक, राष्ट्रिय वाणिज्य बैंकका प्रमुखहरूसित छलफल भयो । भक्तपुर नगरभित्र सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण सहज बनाउने विषयमा छलफल केन्द्रित थियो ।
- ◆ २०७४ असार ५ गते काठमाण्डौ उपत्यका विकास प्राधिकरणको आयोजनामा काठमाण्डौ उपत्यकाका प्रमुख तथा उपप्रमुखहरूको उपस्थितिमा छलफल कार्यक्रम सम्पन्न भयो । कार्यक्रममा स्मार्ट सिटीको नाममा उपत्यकाका सबै जग्गा कित्ताकाट रोकी जनतालाई दुःख दिएको र मेकिसको सिटी बनाउन खोजेको बतायौं । पछिल्लो बैठकले आवास योजना, मुद्दा परेको, अंशवण्डा, भूकम्प पीडितहरूको जग्गा कित्ताकाट नरोक्ने निर्णय गन्यो ।
- ◆ असार १९ गते नगरपालिका कार्यकक्षमा जापानी राजदूतसित र साउन १ गते प्रजग कोरियाका राजदूतसित भेटघाट गरी दुई मुलुकका नगरहरूबीच मित्रता बढाउनेबारे छलफल भयो ।
- ◆ असार २६ गते नगरवासीहरूबीच सार्वजनिक सुनुवाइ सम्पन्न भयो ।

- ◆ २०७४ असार २६ गते व्यवस्थापिका-संसदको सुशासन समितिका सासदहरू र काठमाण्डौ र ललितपुर महानगरपालिका तथा भक्तपुर नगरपालिकाका प्रमुखहरूबीच अन्तरक्रिया कार्यक्रम भयो । कार्यक्रममा आदेशको भरमा शासन चलाउनु गलत भएको विचार राख्यौं ।
- ◆ २०७४ साउन ८ गते व्यवस्थापिका-संसदको लेखा समितिले काठमाण्डौ र ललितपुर महानगरपालिका तथा भक्तपुर नगरपालिकाका प्रमुखहरूलाई आमन्त्रण गरी स्थानीय तहले भोगिरहेको समस्याबारे छलफल गन्यो । खानेपानी, सडकलगायतको समस्याबारे जानकारी गराउँदै स्थानीय तहसम्बन्धी विधेयक शीघ्र पारित गर्न जोड दियौं ।
- ◆ साउन २१ गते व्यवस्थापिका-संसदको विकास समितिले आमन्त्रण गरेको बैठकमा सहभागी भई केन्द्रबाट स्थानीय तहमा कर्मचारी पठाउनु स्वायत्ततामाथि हस्तक्षेप भएको विचार व्यक्त गन्यौं ।
- ◆ २०७४ साउन २६ गते सडक बोर्डको आयोजनामा काठमाण्डौ उपत्यकाका प्रमुख र उपप्रमुखहरूको बैठक भयो । बैठकमा सडक बोर्डले जिम्मेवारीपूर्वक कार्य नगरेको हुँदा सडक बोर्ड खारेज गरी सडक मर्मतको रकम स्थानीय तहलाई दिनुपर्ने माग गन्यौं ।

अब म १०० दिनको अवधिमा भक्तपुर न.पा.ले गरेका प्रमुख कार्यहरूको संक्षिप्त जानकारी प्रस्तुत गर्दछु :

१. सर-सफाइ

सर-सफाइमा भक्तपुर न.पा.को निकै ठूलो लगानी छ । १४९ जना कर्मचारीहरू सर-सफाइको क्षेत्रमा कार्यरत छन् । आ.व. २०७३/७४ मा सफाइको लागि रु. ६ करोड ११ लाख ६१ हजार खर्च भएको थियो भने आ.व. २०७४/७५ मा ६ करोड ६६ लाख २० हजार खर्च हुने अनुमान गरिएको छ । भक्तपुर नगरभित्र दैनिक ३० टनका दरले फोहर उत्पादन हुने गरेको छ । प्रति केजी फोहर सफाइको लागि गत वर्ष रु. ८.८० पैसा परेको थियो भने यो वर्ष रु. ९.८० पैसा पर्ने अनुमान छ ।

नगर सफा गर्ने काम नगरवासीहरूको साभा दायित्व हो भन्ने भावना विकास गर्न नगरमा रहेका टिम, क्लब, वाचनालय, पुस्तकालयलाई पनि सफाइ कार्यमा सकृय बनाउने प्रयास गरिरहेका छौं । श्रावण १ गतेदेखि हरेक महिनाको १ गते र १५ गते भक्तपुर न.पा.का सबै जनाप्रतिनिधिहरू, कर्मचारीहरू, स्थानीय टिम, क्लब, दाफा भजनलगायत स्थानीय जनसमुदाय परिचालन गरी सफाइ अभियान शुरु गरेका छौं । श्रावण १ गते न.पा. प्राङ्गणबाट वृक्षारोपन गरी शुरु भएको सफाइ अभियान त्यसपछि भक्तपुर न.पा ७ को कमल

पोखरी, याता पोखरी, खंचा पोखरी, सिद्ध पोखरी, भाजू पोखरीको डिललगायतका क्षेत्रमा सफाइ गरिसकेका छौं भने महेश्वरीमा वृक्षारोपण, गरुड कुण्डलगायतमा सफा गर्ने कार्य सम्पन्न भएको छ ।

भाद्र ७ गते नगरभित्र रहेका सरकारी र निजी विद्यालयका प्रधानाध्यापकहरू भेला गरी नगर क्षेत्रका ऐतिहासिक, सांस्कृतिक र पुरातात्त्विक सम्पदाहरू सफाइ सम्बन्धी छलफल गन्यौं । सहभागी प्रधानाध्यापकज्यूहरूले आ-आफ्नो पायक पर्ने ठाउँमा रहेका दुङ्गेधारा, पोखरी, सत्तल, मन्दिरलगायतका सम्पदाहरू नियमित सर-सफाइ गरी सहयोग गर्ने बच्चन दिनुभयो । त्यसबाट हामी जनप्रतिनिधिहरू अत्यन्त खुशी छौं । केही दिनपछि नै नगरभरीका विद्यालयहरू, कलेजहरू, टिम, क्लब, वाचनालयहरू सफाइ कार्यमा सकृयता पूर्वक लाग्ने हाम्रो विश्वास छ ।

सर-सफाइलाई अझ प्रभावकारी बनाउन सर-सफाइको लागि ३ वटा गाडी, १० वटा तीनपांचे ट्राइ साईकल, १० वटा स्टायण्डसहितको कुहिने र नक्कहिने वस्तु राख्ने डष्टबिन र ५ वटा हाते ब्रोमर खरिद गर्ने निर्णय गरिसकेका छौं र कतिपय सामानहरू प्रयोगमा आइसकेका छन् भने कतिपय सामानहरू खरिद प्रकृयामा छन् ।

घर घरबाटै कुहिने र नक्कहिने वस्तु छुट्याई संकलन गर्न आवश्यक डष्टबिनको व्यवस्था गर्ने तयारी गरिरहेका छौं । ७० प्रतिशत कुहिने वस्तु उत्पादन हुने अध्ययनले देखाएको हुँदा त्यसलाई कम्पोष्ट मलको रूपमा प्रयोग गरी कृषकहरूलाई बिक्री गरेर फोहरलाई श्रोतको रूपमा विकास गर्ने हामीले कोसिस गर्दैछौं ।

२. स्वास्थ्य सेवा

भक्तपुर नगरपालिकाले च्याम्हासिंह र भगवती स्थान गरी २ वटा जनस्वास्थ्य केन्द्रहरू तथा व्यासी र च्याम्हासिंहमा शहरी स्वास्थ्य केन्द्रहरू संचालन गर्दै आएको छ । ती जनस्वास्थ्य केन्द्रहरूमा दैनिक ३०० भन्दा बढी विरामीहरूको उपचार भइरहेको छ । ती स्वास्थ्य केन्द्रहरूको स्तरोन्नति गर्ने तयारीमा छौं । च्याम्हासिंह स्थित जनस्वास्थ्यकेन्द्रलाई निकट भविष्यमै २५ शैय्याको खप अस्पतालको रूपमा विकास गर्ने र त्यसको लागि हाल जनस्वास्थ्य भवन सैंगेको जग्गामा अस्पताल भवन बनाउन नक्सा बनाउने कार्य भइरहेको छ भने भवन निर्माण सम्पन्न नहुन्जेल हाल जनस्वास्थ्य भवनकै प्राङ्गणमा पश्चिम उत्तरतर्फ व्यवस्थित ठहरा निर्माण गरी अस्पताल सञ्चालन गर्ने तयारी गर्दैछौं ।

जनतालाई घरघरमा नसिङ्ग सेवा दिने निर्वाचन घोषणापत्रमा उल्लेख भए अनुसार आजकै मितिबाट नसिङ्ग

सेवा शुरू हुनेछ । पहिलो चरणमा बडा नं. ३, ४ र ६ गरी तीनवटा बडामा शुरू गर्नेछौं । प्रत्येक बडामा १ जना स्टाफ नर्स र साथमा स्वास्थ्य स्वयम् सेविका रहने व्यवस्था मिलाएका छौं । घर घरमा जाने नसहरूले निम्न लिखित कार्यहरू गर्ने कार्यविधि बनाइएको छ :

समुदायमा परिचालन हुने स्वास्थ्यकर्मीहरूको कार्य विवरण स्वास्थ्य सम्बन्धी पारिवारिक विवरण तयार गर्ने, अशक्त तथा जेष्ठ नागरिकहरूको हेरविचार गर्ने, पिसाव सम्बन्धी समस्या भएका विरामीहरूलाई घरमै क्याथेटर (Catheter) लगाई दिने, तिनीहरूको हेरविचार गर्न सिकाउने, खाना खाने कृत्रिम पाइप राखी दिने तथा हेरविचार गर्न सिकाउने, अक्सिजन, वाफ लिने, चिसो तातो सेकने विषयमा ज्ञान दिने, घाउको सरसफाई गर्ने (आवश्यकता अनुसार), समुदायमा महिनाको कम्तीमा एक पटक स्वास्थ्य शिक्षा कार्यक्रम चलाउने, गर्भवती आमाहरूको स्वास्थ्य परीक्षण, परामर्श तथा अवश्यकता अनुसार स्वास्थ्य संस्थामा प्रेषण (refer) गर्ने, स्त्री रोगसम्बन्धी रोगको छानविन गर्ने, महिलाहरूलाई स्तन परीक्षण आफै गर्न सिकाउने, सुत्केरी आमाहरूको स्याहारसुसार गर्न सिकाउने, ५ वर्ष मुनिका बच्चाहरूको पोषण स्थिति पता लगाउने, पूर्ण खोप सुनिश्चित गर्ने, श्वासप्रश्वास सम्बन्धी रोग तथा जलवियोजन सम्बन्धी अवस्थाको पहिचान गरी आवश्यक व्यवस्था गर्ने, सुरक्षित गर्भपतन सेवा सम्बन्धी ज्ञान प्रचारप्रसार गरी आवश्यकता अनुसार सम्बन्धित स्वास्थ्य संस्थामा प्रेषण गर्ने, महिनामा एक पटक विद्यालय स्वास्थ्य शिक्षा चलाउने, दन्त स्वास्थ्य, मानसिक स्वास्थ्य, सुरक्षित खानेपानी तथा वातावरणीय सरसफाई जस्ता आधारभूत स्वास्थ्य सेवालाई प्रवर्द्धन गर्ने, जेष्ठ नागरिक स्वास्थ्य सेवा

- जेष्ठ नागरिकहरूको नियमित रक्तचाप परीक्षण
- रगतमा चिनीको मात्रा अनुगमन
- आवश्यक स्वास्थ्य सम्बन्धी सरसल्लाह दिई आवश्यकताअनुसार स्वास्थ्य संस्थामा प्रेषण गर्ने

समुदायलाई क्षयरोग मुक्त बनाउन प्रत्यक्ष निगरानीमा औषधी खाने व्यवस्थालाई व्यापक प्रचारप्रसार गर्ने, र

आँखा सम्बन्धी रोगको जानकारी दिई आवश्यकताअनुसार स्वास्थ्य संस्थामा प्रेषण गर्ने ।

३. कला संस्कृति संरक्षण

भक्तपुर नगर कला संस्कृतिले सम्पन्न नगर हो । बास्तुकला, काष्ठकला र प्रस्तर कलामा अनुपम नमूनाहरू भएको भक्तपुर भूकम्पपछि क्षतिविक्षत भयो । २०७२ सालको भूकम्पले ७२ वटा सम्पदाहरू पूर्ण क्षति भयो भने ६२ वटा आंशिक क्षति भएको पाइएको छ । ती क्षतिग्रस्त सम्पदाहरूको पुनः निर्माण नगरपालिकाले गर्दैछ । वत्सला मन्दिर, केदारनाथ मन्दिर, रामेश्वर मन्दिर निर्माणाधीन छन् भने हामीले कार्य सम्हालेपछि वडा वडामा रहेका पाटी, दुडेहारा, मन्दिरको लाई पास गरी उपभोक्ता समितिमाफत कार्य भइरहेको छ र कतिपय सम्पदाहरू निर्माणको तयारीमा छौं । भैरवनाथ मन्दिर मर्मतको लागि लाई भइसकेको छ ।

‘गाईजात्रा पर्व २०७४’ लाई पनि मूल्याकानको आधारमा पुरस्कृत गर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिएका छौं । परम्परागत र आधुनिक विधाको छुट्टा छुट्टै मूल्याङ्कन गरी समयानुकूल रकम वृद्धि गरी पुरस्कारको व्यवस्था गरिएको छ । गाईजात्राको लागि पुरस्कार राशी ७ लाख ३५ हजार रुपैया छुट्याएका छौं । आजै त्यसको परिणाम घोषणा हुनेछ ।

४. खेलकूद

भक्तपुर नगरपालिकाले खेललाई पनि प्राथमिकतामा राख्दै आएको छ । फुटबल, भलिबल, वक्सइ, टेबुलटेनिस, करातेलगायत ५ वटा खेलहरूको प्रशिक्षण चालू छ । न.पा.को प्रशिक्षणमा सहभागी थुपै खेलाडीहरू राष्ट्रिय र अन्तराष्ट्रिय खेलाडी बन्न सफल भएका छन् ।

खेललाई अभ्य व्यवस्थित बनाउन खेलकूद नीति तयार गरिसकेका छौं । खेलकूद नीतिअनुसार राष्ट्रिय, क्षेत्रीय, जिल्ला, नगर र बडास्तरको प्रतियोगिता गर्ने आयोजक टिम, क्लबहरूलाई खेलको प्रकृति र स्तर हेरी आर्थिक सहयोग दिने नीति तयारी गरिसकेका छौं । त्यसै गरी प्रशिक्षक र प्रतियोगितामा भाग लिन जाने खेलाडीहरूको लागि दैनिक र खाजा भत्ताको व्यवस्था मिलाइएको छ । आगामी कार्तिक ९, १० र ११ गते अन्तरनगरस्तरीय विद्यालय खेलकूद प्रतियोगिता हुनेछ । त्यस प्रतियोगितामा भलिबल, फुटसल, टेबुलटेनिस, व्याडमिन्टन, बुद्धिचाल, कबड्डी, खो खो र एथलेटिक्स गरी जम्मा ८ वटा खेलका खेलाडीहरूको सहभागिता रहने छन् ।

नगरपालिकाले विभिन्न राष्ट्रिय र अन्तराष्ट्रिय प्रतियोगिताहरूमा सहभागी र पुरस्कृत खेलाडीहरूलाई २०७४ असार २३ गते सम्मान कार्यक्रम सम्पन्न गर्न्यो ।

५. भूकम्प पीडितहरूबाट

२०७२ सालको विनाशकारी भूकम्प गएको २ वर्ष वित्तसंबद्धा पनि पीडितहरूले घर बनाउन सकेका छैनन्। भक्तपुर नगरका कूल ७४३७ सेवाग्राहीमध्ये पहिलो किस्ता ४,९५५ ले मात्रै पाए भने दोश्रो किस्ताको लागि आवेदन दिनेहरूको सङ्ख्या ५१ र सिफारिस भएको जम्मा १६७ मात्रै छन्। पीडितहरू धेरैले सरकारले दिएको रकम पाउन सकेका छैनन्। रु. ५० हजार दिएर सरकारको मापदण्डअनुसार घर निर्माण गर्नु सम्भव थिएन। हामीले दोश्रो र तेश्रो किस्ता एकमुष्ट पीडितलाई दिनुपर्नेमा जोड दिई आएका छौं।

भक्तपुर न.पा.ले यसअघि जुन ठाउँमा घर भत्केको हो सोही ठाउँमा घर बनाएमा मात्रै भूकम्प पीडितको परिचय पेश गरेको आधारमा नक्सापास दस्तुरमा छुट दिई आएको थियो। अब नगरभित्र जुनसुकै ठाउँमा घर बनाइए पनि भूकम्पबाट क्षति भएको घरको क्षेत्रफलको आधारमा छुट दिने निर्णय गन्याँ। हाल वडा वडामा छुट गुनासो फारम भर्ने काममा नगरपालिकाले सहयोग गर्दै आएको छ। साथै परम्परागत शैलीमा घर बनाउनेहरूलाई मोहडामा प्रयोग हुने काठ र इँटाको लागि लाने खर्चको ३५ प्रतिशत रकम अनुदानको व्यवस्था गरेका छौं।

६. शिक्षा

भक्तपुर न.पा. अन्तर्गत ख्वप कलेज, ख्वप इन्जिनियरिङ कलेज, ख्वप कलेज अफ इन्जिनियरिङ, शारदा कलेज, शारदा कलेज मा.वि., ख्वप मा.वि. र ख्वप बहुप्राविधिक अध्ययन संस्थान गरी सात वटा शैक्षिक संस्थाहरू सञ्चालनमा छन्। ती शैक्षिक संस्थाहरूमा करिब ५,६०० विद्यार्थीहरू अध्ययन गर्दछन्।

कलेजहरूमा नयाँ नयाँ विषयहरू थप्दै जाने उद्देश्यअनुसार यो वर्ष कम्प्युटर इन्जिनियरिङको स्वीकृति प्राप्त भएको छ। ख्वप कलेज अफ इन्जिनियरिङमा ४८ सिटको स्वीकृति प्राप्त गरी भर्ना प्रक्रियासमेत अगाडि बढाइसकेका छौं। तर जनताको कलेजप्रति पूर्वाग्रह राख्ने केही निजी कलेजका पृष्ठपोषकहरू रहेको इन्जिनियरिङ परिषदले स्वीकृति नदिई जनतालाई दुःख दिईदै। स्मरणरहोस, भक्तपुर नपाले सञ्चालन गरेको कुनै पनि कलेज र कुनै पनि विषय सहज रूपमा स्वीकृत प्राप्त गरेका थिएनौं।

७. नक्सापास

जनप्रतिनिधि बहाली भएको १०० दिनभित्र जम्मा नक्सा दर्ता २४९, पास सङ्ख्या २२५, माथिल्लो तल्ला थप २०६ र निर्माण सम्पन्न १२ जनाले लिएको देखिन्छ।

नगरवासीहरूलाई नक्सापास सहज र छिटो होस्

भनी प्रथम नगर सभाबाट नक्सापास सम्बन्धी संक्षिप्त कार्यविधि पारित भएपछि नक्सापास प्रक्रिया केही सहज भएको छ। मापदण्ड वा कुनै कानुनी प्रश्न नउठेका वा कुनै विवाद नभएका, प्रक्रिया पूरा भएका प्रायः सबै नक्साहरू पास भइसकेका छन्।

८. कर असुली

नगरवासीहरूबाट उठ्ने कर र विभिन्न शीर्षकमा लिइने दस्तुर नै नगरपालिकाको आर्थिक स्रोत हो। नामसारी, सिफारिस वा नक्सापास जस्ता कार्य गर्न नपरेसम्म नगरवासीहरूमा नियमित कर तिर्ने बानी छैन। बजेटमा अनुमान गरिए बमोजिम कोष संकलन नभएमा नगरपालिकाले योजनामा समावेश गरेका विकास निर्माण, सर-सफाइ, शिक्षा र स्वास्थ्यमा गर्नुपर्ने काम गर्न सक्दैन।

सरकारी दररेट अनुसार घर जग्गाको मुल्याङ्कन गरी कर असुली गर्दा करको भार चर्को पर्न गई नगरवासीहरूलाई मर्का परेको व्यापक जनगुनासो आएपछि नगरसभाले समयमा कर फछ्यौंट गर्ने नगरवासीहरूलाई घरजग्गा मुल्याङ्कनमा लाग्ने दस्तुरको ५० प्रतिशत छुट दिने निर्णय गन्यो। जनताबीच त्यो अत्यन्त प्रभावकारी रहेको पाइयो। घर जग्गा मुल्याङ्कन कर गत वर्षको साउन महिनाभन्दा यो वर्ष साउन महिनामा तेब्बर वृद्धि भएको छ। अर्थात घर जग्गा कर शीर्षकमा आ.व. २०७३/०७४ को साउन महिनामा ६ लाख ९० हजार २१८ रुपैया उठेको थियो भने यो वर्ष सोही महिनामा १८ लाख ९५ हजार ८७९ उठेको छ।

विभिन्न शीर्षकमा गरी गत वर्ष साउन महिनामा १ करोड ७६ लाख ४५ हजार ३१८ रुपैया उठेको थियो भने यो वर्ष १ करोड ९६ लाख ३९ हजार २०८ रुपैया उठ्यो। यस अर्थमा जनप्रतिनिधिहरूले कार्यभार सम्हाले पछि कर असुलीमा उल्लेख्य वृद्धि भएको देखिन्छ। गत वर्ष साउन महिनामा कमलविनायक जग्गा एकीकरण आवास योजनाको जग्गा बिक्रीबाट रु.४० लाख जम्मा भएको देखिन्छ भने यो वर्ष जग्गा बिक्रीबाट रकम प्राप्त भएको छैन।

नगरभित्र सञ्चालित उद्योगहरू र घर बहाल कर राम्रोसँग उठिरहेको छैन। भक्तपुर साना उद्योग क्षेत्रभित्र सञ्चालित उद्योगी, व्यापारीहरू, घरेलु उद्योगका पदाधिकारीहरू र उद्योग वाणिज्य संघका पदाधिकारीहरूसित यसबाटे छलफल भइसकेको छ तर राम्रोसँग कर असुली भने हुन सकेको छैन।

९. अनियमित निर्माणमा दण्ड जरिवाना

१५ वर्षसम्म जनप्रतिनिधिहरू नहुँदा निर्माण क्षेत्रमा

व्यापक अनियमितता भएको पाइयो । हामीले पद सम्हाल्दा करिब १३६ मुद्राका फाइलहरू थिए । नगरपालिकाबाट पास भएका नक्सा विपरीत घर निर्माण, विना नक्सा घर वा ठहरा निर्माण हामीले निर्माण गर्न चाहेको सुन्दर नगर निर्माणको लागि चुनौति बनिरहेको छ । जनतालाई सम्भार्ड बुझाई नक्सा बमोजिम मात्रै निर्माण गर्न उत्साहित गरिरहेका छौं । यस अवधिमा नगरपालिका पक्ष भएका मुद्राहरू १०९ वटा फल्याँट गरिसकेका छौं ।

१०. गैर सरकारी (NGO) र अन्तर्राष्ट्रिय गैर सरकारी संस्थाहरू (INGO) बारे

गैर सरकारी र अन्तर्राष्ट्रिय गैर सरकारी संस्थाहरू विभिन्न क्षेत्रमा क्रियाशील छन् । ती संस्थाहरू पारदर्शी नभएका कुराहरू व्यापक रूपमा सुनिएको हुँदा हामीले पद सम्हालेपछि नगरभित्र काम गर्न चाहने गैर सरकारी र अन्तर्राष्ट्रिय गैर सरकारी संस्थाहरूले स्वीकृति लिएर मात्रै कार्य गर्न सूचना प्रकाशित गर्न्याँ । सूचनाका आधारमा धेरै गैर सरकारी र अन्तर्राष्ट्रिय गैर सरकारी संस्थाहरूले नपामा निवेदन दिएका छन् । त्यसमध्ये जनताको स्वास्थ्य, खानेपानी, पुनः निर्माण जस्ता विषयसँग सम्बन्धित संस्थाहरूलाई बडाध्यक्षसँग प्रत्यक्ष सम्पर्कमा रही मात्रै कार्य गर्न अनुमति दिएका छौं । ती संस्थाहरू अहिले केही वडामा कार्यरत छन् ।

११. अध्ययन अनुसन्धान गर्नेहरूलाई प्रोत्साहन

भक्तपुर नगरको कला, संस्कृति, भाषा, सर-सफाई, वातावरण, फोहर मैला व्यवस्थापनलगायतका विषयमा अध्ययन अनुसन्धान गर्नेहरूलाई विषयवस्तु हेरी नगरपालिकाले आवश्यक रकम उपलब्ध गराउने निर्णय गरेको छ । तर त्यस्ता शोधकर्ताहरूले नगरपालिकाको अनुमति लिएर गरेको हुनु पर्नेछ ।

१२. खानेपानी

खानेपानी समस्या भक्तपुरवासीहरूले लामो समयदेखि भोग्दै आएको हो । सीमित श्रोतले तीव्र गतिमा भइरहेको जनसङ्ख्या वृद्धिलाई धान्न सम्भव छैन । भक्तपुर नगरपालिकाका पदाधिकारीहरू र केयुके एलका पदाधिकारीहरूबीच पटक पटक छलफल भयो । खानेपानीको अभाव न्यूनीकरण गर्न सुख्खा समयमा नगरपालिकाले दुई महिनासम्म वडा वडामा ट्यांकरबाट पानी वितरण गर्न्यो । त्यसको खर्च करिब रु. ४ लाख भएको छ । साथै नगरका विभिन्न ठाउँहरूमा डीप बोरिङ गर्ने कार्य भइरहेको छ । अन्य ठाउँहरूमा श्रोत पहिचान गरी सम्भाव्यता अध्ययन गर्न भक्तपुर न.पा. वडा नं. ८ का वडाअध्यक्ष महेन्द्र खायमलीको

संयोजकत्वमा श्रोत पहिचान तथा सम्भाव्यता अध्ययन समिति गठन गरी कार्यको थालनी गरेका छौं ।

१३. सौर्य बत्ती व्यवस्थापन

सडक, गल्ली र चोकहरूमा सौर्य बत्ती राख्ने कार्य भइरहेको छ । ठाउँ-ठाउँमा जनताबाट बत्ती राम्रोसँग नबलेको, बिश्रेका गुनासाहरू आइरहेको हुँदा हाल त्यसबारे नगरपालिकाले अध्ययन गरिरहेको छ । सौर्य बत्तीको लागि नेपाल सरकारले ६५ प्रतिशत अनुदान, नपाले २० प्रतिशत र १५ प्रतिशत उपभोक्ताले व्यहोर्नु पर्ने नीति छ ।

१४. वडा बजेटको व्यवस्था

कानुनले वडा समितिहरूलाई अधिकार सम्पन्न बनाएको छ । नागरिकता, नाता प्रमाणित, जन्म मृत्यु दर्ता, विभिन्न खाले सिफारिस वडा समितिहरूबाट हुँदै आएको छ । स-साना विकास निर्माणको कार्य पनि वडा समितिहरूबाट होस् भनी नगरसभाले प्रत्येक वडाको लागि रु.५० लाखको दरले निर्माण बजेटको व्यवस्था गर्न्यो । वडा बजेटबाट पाटी निर्माण, दुर्गेधारा मर्मत, इँटा छपाइलगायतका कार्यहरू शुरू भइरहेका छन् ।

१५. सीपमूलक तालिम सञ्चालन

नगरपालिकाले चिनीया भाषा, सिलाई, पाक शिक्षा, हेयर कटिङ, बुटिक र फोहर मैला व्यवस्थापनको तालिम दिने निर्णय गरी सूचना प्रकाशित गरेको छ । निकट भविष्यमै नगरवासीहरूलाई विभिन्न विषयको तालिम शुरू गरिनेछ । यस विषयमा महिला तथा बालबालिका समितिले संयोजन गरिरहेको छ ।

१६. आवास योजना

भक्तपुर नपा २ र ६ वडामा १६५३ रोपनी जग्गामा संचालित देको मिवा इटापाके जग्गा एकीकरण आवास योजना सम्पन्न गर्न आन्तरिक र बाह्य स्रोत जुटाउने प्रक्र्या अगाडि बढाइएको छ ।

१७. डिजाइनको काम

हनुमत्ते खोला सुधार, कभर्ड हल निर्माण, महेश्वरी खेल मैदान, शहीद स्मृति खेल मैदान र बहुउद्देश्यीय भवनको डिजाइनको काम भइरहेका छन् ।

१८. इन्टर्नसीप

छवप इन्जिनियरिङ कलेजका ५ जना विद्यार्थीहरूलाई इन्टर्नसीप गर्ने व्यवस्था मिलाएका छौं ।

१९. मतदातानामावली संकलन

निर्वाचन कार्यालयको तर्फबाट गरिएको भक्तपुर नगरपालिकाका सबै वडाहरूमा मतदाता नामावली संकलन कार्यमा सबै जनप्रतिनिधिहरू सक्रिय भएका थिए ।

२०. समितिहरू गठन

न.पा.मा काम गर्न सहज होस् भनी निम्न सदस्यज्यूहरूको संयोजकत्वमा निम्न बमोजिम नौ वटा समितिहरू गठन गरी कार्य गर्दै आएका छौं-

१. शिक्षा, संस्कृति तथा स्वास्थ्य समिति - सुनिल प्रजापति
२. न्यायिक समिति - रजनी जोशी
३. निर्माण समिति - उकेश कवां
४. युवा तथा खेलकुद समिति - श्यामकृष्ण खत्री
५. आर्थिक समिति - हरिप्रसाद बासुकला
६. महिला, बालबालिका तथा समाज कल्याण समिति - रोशनमैया सुवाल
७. वातावरण तथा पर्यटन समिति - रविन्द्र ज्याल्ब
८. विधेयक समिति - हरिराम सुवाल
९. खानेपानीको श्रोत पहिचान तथा सम्भाव्यता अध्ययन समिति - महेन्द्र खायमली

स्थानीय तह सञ्चालन सम्बन्धी ऐन कानूनहरू निर्माण भइनसकेको हुँदा नगरपालिकाहरूलाई काम गर्न समस्या भइरहेको पुनः दोहोन्याउन चाहन्छौं ।

अन्त्यमा, हामीले पद बहाली गरेको १०० दिनभित्र जनअपेक्षा अनुसार धेरै कार्य गर्न नसके पनि भक्तपुर नगर र नगरबासीको हितमा सकदो काम गर्ने प्रयत्न गर्दछौं । यस अवधिमा नगरपालिकाको कामलाई सहज रूपमा सम्पन्न गर्न सहयोग गर्नु हुने जनप्रतिनिधिहरू, कार्यालय प्रमुखहरू, टिम, क्लब, दाफा, भजन, वाचनालयका साथीहरू र जन समुदायहरूलाई हार्दिक धन्यवाद दिन चाहन्छु । आगामी दिनहरूमा पनि यस्तै सहयोगको आशा गर्दै बिदा हुन्छु ।

(२०७४।५।१२)

धन्यवाद !